

*Analys av
allsvenska klubbarnas
ekonomier 2018*

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

	Sida
Sammanfattning	3
Inledning	4
Klubbarnas resultat	4
Klubbarnas intäkter	7
Klubbarnas kostnader	12
Klubbarnas spelartransfers och spelarvärden i balansräkningen	16
Klubbarnas egna kapital och soliditet	18
Elitlicensens regler i korthet	19
Klubbarnas egna kapital och redovisade resultat	21
Klubbarnas konsolideringsgrad	22
Klubbarnas balanslikviditet och likvida medel	23
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2018	24
Bolagiseringstrender	25
Översiktlig internationell jämförelse avseende år 2017	26

Analys av de allsvenska klubbarnas ekonomi 2018

Sammanfattning

• Totala intäkter samtliga klubbar	1 869,8 mkr (2017: 1 677,1 mkr)
• Resultat sammantaget allsvenska klubbarna	+ 68,5 mkr (2017: +29,9 mkr)
• Varav spelaromsättningsnetto	+ 254,7 mkr (2017: +256,3 mkr)
• Eget kapital	+ 903,0 mkr (2017: +816,8 mkr)
• Soliditet	37 % (2017: 32 %)
• Positivt eget kapital i alla 16 klubbar	
• Balansomslutning	2 465,0 mkr (2017: 2 531,5 mkr)
• Balanslikviditet	1,6 (2017: 1,8)
• Personalkostnadernas andel av kostnader	50 % (2017: 51 %)

Tio klubbar redovisade överskott och sex klubbar redovisade underskott år 2018.

Malmö FF redovisade det största överskottet år 2018 med + 39,6 mkr.

Malmö FF har givetvis efter två års deltaganden, under de fem senaste åren, i UEFA Champions League och avancemang till åttondelsfinal i UEFA Europa League 2019 en ekonomisk särställning med 496,7 mkr i eget kapital och 274,5 mkr i likvida medel. Detta innebär att klubben har ekonomiska förutsättningar att kunna befinna sig på en annan sportlig nivå än övriga klubbar, ett fenomen som också förekommer i andra länder.

Spridningen i intäkter mellan klubbarna är stor, från Trelleborgs FF:s 38,8 mkr till Malmö FF:s 343,3 mkr. Den skiktning som under tidigare år har noterats förefaller att bestå såtillvida att åtta klubbar (inklusive BK Häcken och dess Gothia Cup) redovisade intäkter över 100 mkr, och två klubbar redovisade totala intäkter under 50 mkr.

Svenska klubbar har som regel en bra talangutvecklingsverksamhet, vilket skapar förutsättning för fortsatta positiva spelaromsättningsnetton när spelare vill gå vidare till nästa sportsliga nivå. Helst skulle man väl förstås vilja att de svenska klubbarna var lite högre i näringskedjan så att spelarna var kvar lite längre i de svenska klubbarna så att dessa såväl blev starkare sportsligt som i förlängningen kunde få högre ekonomisk ersättning när de lämnar klubbarna.

Utifrån en översiktlig internationell jämförelse, baserad på uppgifter från UEFA avseende år 2017, kan konstateras att de svenska klubbarnas andel av intäkter från sålda spelar-rättigheter i förhållande till driftsintäkter är ungefär desamma som för klubbarna i Danmark och Schweiz, över klubbarna i Skottland och Norge samt under klubbarna i Belgien och Österrike, vilket kanske också återspeglar dessa länders inbördes position i näringskedjan.

I samma internationella jämförelse kan också konstateras att den 22:e plats som de svenska klubbarna haft säsongen 2018/2019 på UEFA-rankingen är ungefär vad man kan förvänta sig utifrån intäkterna och de resurser som de skapar.

De allsvenska arenorna håller idag i allmänhet en mycket god klass, men utnyttjandegraden av publikkapaciteten ligger ändå bara kring 50 %. Ett fortsatt arbete med rekrytering av såväl fler nya besökare som att besökare frekventare kommer till arenorna, genom t ex att säkerställa att alla publikkategorier trivs på och runt arenorna är viktigt i sig, men också viktigt för att stärka förutsättningarna för att kunna driva upp intäkterna inom de övriga intäktsområdena, så att de allsvenska klubbarna får ökade resurser att flytta sig uppåt i näringskedjan.

Svenska Fotbollförbundet

Kjell Sahlström

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de allsvenska klubbarna för år 2018. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar, som enligt deras årsredovisningar är upprättade enligt Årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 (K3) när så är tillämpligt (14 klubbar), Årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10 (K2) när så är tillämpligt (2 klubbar). I alla fallen följer årsredovisningarna också Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier och Svenska Fotbollförbundets Regelmente för UEFA Klubblicens. Samtliga årsredovisningar är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

Observera att Allsvenskan åren 2008 - 2018 innehöll 16 klubbar, och tidigare år i denna rapport innehöll endast 14 klubbar. Ökningen antal klubbar var således 14,3 % år 2008.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om inte annat anges.

De allsvenska klubbarnas resultat

De allsvenska klubbarna redovisade år 2018 sammantaget ett överskott uppgående till + 68,5 mkr (2017: + 29,9 mkr). I detta resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarrättighetsförsäljningar och spelaruthyrning minus såväl direkt kostnadsförda spelarrättighetsförvärv som avskrivningar balanserade spelarrättighetsförvärv och spelarinhyrning) på + 254,7mkr (2017: + 256,3 mkr).

Resultatet exklusive spelaromsättning redovisade år 2018 ett underskott – 186,0 mkr (2017: - 211,3 mkr).

Resultatets beståndsdelar 2018, mkr

	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Driftsresultat	-181,7	- 190,5	- 88,8
Spelaromsättningsnetto	+254,7	+ 256,3	+186,0
Finansnetto	-10,1	- 17,4	- 19,5
Resultat före extraord & bokslutsdispositioner	+63,1	+48,4	+77,7
Extraord poster, bokslutsdisp. skatt & övrigt	+5,6	-18,5	+ 4,2
Redovisat resultat	+68,5	+29,9	+81,9

Tabell 1

Av de 16 Allsvenska klubbarna redovisade tio klubbar överskott och sex klubbar underskott 2018. Föregående år redovisade nio klubbar överskott och sju klubbar underskott.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är spelaromsättningsnetto, räntenetto och dispositioner exkluderade. I spelaromsättningsnetto ingår i resultaträkningen redovisade spelarrättighetsförsäljningar och spelarrättighetsförvärv, avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv samt spelaruthyrning och spelarinhyrning, se vidare nedan.

Resultat per allsvensk klubb 2018, mkr

		Redovisat resultat	Drift- resultat	Spelarom- sättning	Finans- netto	Eo poster samt bokslidsp & skatt
Malmö FF	1)	+39,6	+18,2	+23,8	-2,4	0,0
Djurgården	2)	+22,3	-26,6	+48,7	+0,2	0,0
IFK Norrköping FK	3)	+12,4	-26,6	+43,5	-4,2	-0,3
BK Häcken	4)	+11,9	+4,5	+8,0	-0,2	-0,4
Dalkurd	5)	+9,2	-3,4	+10,9	+1,7	0,0
Östersund	6)	+8,0	-38,8	+49,7	-1,8	-1,1
IF Brommapojkarna	7)	+2,9	-11,6	+15,1	+0,2	-0,8
IFK Göteborg	8)	+1,3	-31,2	+33,1	-0,6	0,0
GIF Sundsvall	9)	+0,7	-5,5	+6,6	-0,4	0,0
Trelleborgs FF	10)	+0,2	+0,3	-0,1	0,0	0,0
Örebro	11)	-0,4	-6,2	+6,2	-0,1	-0,3
IK Sirius FK	12)	-0,9	-1,5	+0,6	0,0	0,0
Hammarby	13)	-1,5	-9,8	+8,8	-0,1	-0,4
Kalmar FF	14)	-5,5	-7,3	-1,3	-2,4	+5,5
IF Elfsborg	15)	-14,7	-20,2	+5,5	0,0	0,0
AIK	16)	-16,8	-15,8	-4,4	0,0	+3,4
* Allsvenskan totalt		+68,7	-181,5	+254,7	-10,1	+5,6

Tabell 2

De redovisade resultaten avser klubbarnas totala resultat, inklusive i förekommande fall övriga sektioner, och vid fotbollsverksamhet i ägda bolag koncernens resultat. Detta innebär att resultaten, och i kommande avsnitt avseende övrig ekonomi, avser följande:

- 1) Malmö FF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 2) Djurgårdens Elitfotboll AB inklusive koncernredovisning (ensektionsförening)
- 3) IFK Norrköping FK med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 4) BK Häcken i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 5) Dalkurd FF-koncernen i sin helhet med koncernredovisning inklusive Dalkurd AB (ensektionsförening)
- 6) Östersunds FK-koncernen i sin helhet inklusive Östersunds Elitfotboll AB (ensektionsförening)
- 7) IF Brommapojkarna i sin helhet med koncernredovisning
- 8) IFK Göteborg i sin helhet med koncernredovisning (flersektionsförening)
- 9) GIF Sundsvall i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 10) Trelleborgs FF (ensektionsförening)
- 11) Örebro SK FK-koncernen i sin helhet med koncernredovisning inklusive ÖSK Elitfotboll AB (ensektionsförening)
- 12) IK Sirius FK i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 13) Hammarby Fotboll AB (ensektionsförening)
- 14) Kalmar FF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 15) IF Elfsborg i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 16) AIK FF-koncernen i sin helhet med koncernredovisning inklusive AIK Fotboll AB (ensektionsförening)

Det största överskottet 2018 redovisade Malmö FF med + 39,6 mkr.

AIK redovisade det största underskottet med -16,8 mkr, tätt följt av IF Elfsborg med - 14,7 mkr.

Under år 2018 kan positiva driftsresultat noteras för endast tre klubbar. Malmö FF redovisade det bästa driftsresultatet med +18,2 mkr. I BK Häckens driftsresultat ingår Gothia Cup med + 14,3 mkr.

Östersund redovisade det största driftsunderskottet med - 38,8 mkr, närmast följt av IFK Göteborg - 31,2 mkr, Djurgården och IFK Norrköping FK med - 26,6 mkr, IF Elfsborg med -20,2 mkr och AIK med -15,8 mkr.

Posten extraordinärt, bokslutsdisposition och skatt avseende AIK +3,4 mkr består av fordran avseende inkomstskatt m h t redovisat underskott och för Östersund likaså av inkomstskatt - 1,1 mkr. För Kalmar FF består denna post av upplösning +5,5 mkr av tidigare gjord avsättning för att under en tioårsperiod fasa in klubbens ekonomi till den högre kostnadsnivå som den nya arenan (som under året avyttrats) innebar.

Det bör noteras att AIK rapporterar AIK FF-koncernen inklusive AIK Fotboll AB, som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. På samma sätt rapporteras Dalkurd FF-koncernen inklusive Dalkurd AB som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet och Örebro SK FK-koncernen inklusive ÖSK Elitfotboll AB som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet, samt rapporteras Östersunds FK -koncernen inklusive Östersunds FK Elitfotboll AB som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta följer de riktlinjer för rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play.

Det bör därför också noteras att det finns intäkter och kostnader i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF som innebär ett resultat uppgående till + 10,0 mkr som inte ingår i Hammarbys här redovisade resultatet, och att det på motsvarande sätt intäkter och kostnader i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF som innebär ett resultat -3,0 mkr som inte ingår i Djurgårdens här redovisade resultat.

Exempel på en klubb som de senaste åren har haft svårt få en ekonomi i balans är Kalmar FF vars redovisade resultat 2013 - 2018 sammantaget uppgår till - 48,3 mkr. Klubben har under 2018 överfört arenaägandet till Kalmar kommun, vilket kommer att innebära att förutsättningarna avsevärt förbättras att nå ett ekonomiskt nollresultat för klubben.

Man kan i viss mån tänka sig att de negativa resultaten år 2018 i vissa klubbar, som har finansiell ställning att kunna göra det, kan bero på viss diskontering av det nya TV-avtalet som träder i kraft år 2020 och sägs innebära en kraftig ökning av TV-intäkt för de allsvenska klubbarna, genom att de redan nu gör satsningar för att förbättra sin sportsliga position med sikte på t ex Europaspel.

De allsvenska klubbarnas intäkter

De allsvenska klubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra kapitalintäkter samt extraordinära intäkter) var även år 2018 över den miljardvall som passerades år 2007, och därefter uppnåts varje år. År 2018 uppgick dessa intäkter till 1.856,5 mkr (2017: 1.668,9 mkr), vilket var en ökning med 187,6 mkr, eller 11 % jämfört med år 2017.

De allsvenska klubbarnas sammantagna omsättning från driftverksamheten överskred för åttonde året i rad 1 miljard kronor exklusive spelarrättighetsförsäljningar

Allsvenska föreningarnas totala intäkter åren 2008 – 2017, mkr

	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Drift	997	927	1.056	1.154	1.170	1.296	1.502	1.335	1.334	1.503
Spelarrättigh.försäljn.	190	106	192	102	74	189	206	251	334	353
* Totalt	1.187	1.033	1.248	1.256	1.244	1.485	1.708	1.586	1.668	1.856
* Genomsnitt/förening	74,2	64,6	87,0	78,5	77,8	92,8	106,8	99,2	104,2	116,0
* Drift i % av totalt	84 %	90 %	85 %	92 %	94 %	87 %	88 %	84 %	80 %	81 %
* Tillväxttakt totalt %	11 %	-13 %	21 %	0,6 %	-1,0 %	19 %	15 %	-7 %	5 %	11 %

Tabell 3

Driftsintäkterna var år 2018 13 % högre än under år 2017.

Noteras bör Malmö FF:s deltagande i Champions Leagues år 2014 och 2015.

Intäkterna från driften av verksamheten (exklusive spelarrättighetsförsäljningar och uthyrningar) har för åren från och med år 2009 uppgått till 80 - 94 % av de totala intäkterna, och uppgår år 2018 till 81 %.

Spelarrättighetsförsäljningarnas andel av intäkterna har ökat från 16 % år 2016 till 20 % år 2017 och 19 % år 2018. Det kan konstateras att beroendet av intäkterna från spelarrättighetsförsäljning, och därmed riskerna ifall dessa intäkter uteblir, har ökat något jämfört med föregående år. De svenska klubbarnas spelarutvecklingsverksamhet förefaller med detta som bakgrund vara god. Att bra spelare vill gå vidare till nästa sportsliga nivå är fullt naturligt och positivt så länge det är detta som initierar spelarrättighetsförsäljningar.

Genom att den svenska elitlicensen har krav på det egna kapitalets storlek och de klubbar som haft möjlighet därutöver byggt upp ett eget kapital kan vissa klubbar klara en eventuell nedgång. Genom att ha ett eget kapital skapas allmänt sett ett handlingsutrymme att manövrera klubbarna i osäkra tider. Det egna kapitalet ger förutsättningar för den bromssträcka som alltid är nödvändig om kostnadsneddragningar måste genomföras. Det torde för övrigt även finnas dolda spelarvärden i balansräkningarna då de samlade bokförda spelarvärdena endast uppgår till 128,4 mkr. Vid jämförelser av intäkterna från spelarrättighetsförsäljningar bör man för övrigt även ta hänsyn till redovisat resultat ovan och det faktum att en del av kostnaderna i spelaromsättningen är ersättningsspelare för dem som lämnat klubben, varför man bör tänka lite i nettotermer vid analysen av spelaromsättningsintäkter. Skapade finansiella resurser vid spelarrättighetsförsäljningar återinvesteras som regel i fotbollsverksamheten för att såväl höja den sportliga nivån som att skapa förutsättningar

för spelarrättighetsförsäljningar senare år när spelare vill gå vidare till nästa sportliga nivå. Se vidare sidan 16.

Den årliga tillväxttakten har sedan år 2008 varit i genomsnitt cirka 5 %.

Intäktsjämförelse mellan åren 2018 och 2017, mkr

I denna jämförelse inkluderas också ränteintäkter och andra kapitalintäkter samt bokslutsdispositioner.

	<u>2018</u>	<u>Andel</u>	<u>2017</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr mkr</u>
Publik- och övr matchintäkter	386,6	21 %	363,3	22 %	+ 6 %	+23,3
Reklam & sponsring	471,0	25 %	393,2	24 %	+ 20 %	+ 77,8
Sändningsrättigheter	175,2	9 %	159,2	9 %	+ 1 %	+ 16,0
UEFA-ersättningar	120,2	7 %	91,1	5 %	+ 32 %	+ 29,1
Bidrag	41,7	2 %	19,9	1 %	+ 24 %	+ 21,8
Gothia Cup	90,0	5 %	85,7	5 %	+ 5 %	+ 4,3
Övriga egna arrangemang	40,3	2 %	29,7	2 %	+ 36 %	+ 10,6
Övrigt	178,2	10 %	192,2	12 %	-7 %	-14,0
* Summa drift	1.503,2	81 %	1.334,3	80 %	+13 %	+ 168,9
Spelarförsäljning & uthyrning	353,3	19 %	334,6	20 %	+6 %	+ 18,7
* Totalt exkl finans & e.o.	1.856,5	100 %	1.668,9	100 %	+11%	+ 187,6
Finansiella intäkter	4,3	0 %	4,7	0 %	-9 %	-0,4
Bokslutsdisp. & övr. intäkter	9,0	0 %	3,2	0 %	+182%	+ 5,8
** Totalt inkl finans. Intäkter	1.869,8	100 %	1.677,1	100 %	+11 %	+192,7

Tabell 4

Publik- och övriga matchintäkter ökade år 2018 med 23,3 mkr eller 6 % jämfört med år 2017. Allsvenskans publiksnitt år 2018 var 8 424 åskådare per match, vilket är en minskning med 663 åskådare per match jämfört med år 2017, då det var 9 087. Antal åskådare minskade således i genomsnitt med 7 %, vilket innebär att den genomsnittliga matchintäkten per åskådare ökat med över 13 %. En förklaring kan förutom prishöjningar vara att säsongskortsinnehavare ser färre matcher och att rabatterbudanden har minskat 2018.

I föregående års analyser av de allsvenska klubbarnas ekonomier antogs att i takt med att nya arenor färdigställs och befintliga arenor vidareutvecklas och den förbättrade komfort som det innebär för åskådarna, efter viss tid, skulle förbättra förutsättningarna för ökat antal åskådare. Initialt skedde så också, men den marginella minskningen mellan år 2016 och 2017 40 åskådare har nu följts år 2018 med en större nedgång. Noteras kan här också att i de fyra klubbarna överst i tabellen spelar på arenor som sammantaget tar drygt 120.000 åskådare, vilket är cirka 10.000 åskådare fler än de fyra topplagen år 2017 och borde vara positivt för publikutvecklingen.

För vissa klubbar kan det möjligen gå att öka publiken ytterligare beroende på hur man får fler olika kategorier av åskådare att trivas i och runt arenorna så att nya åskådare kan rekryteras och även få besökarna som sällan går på match att öka sina antal besök på arenorna.

Intäkter per klubb inklusive finansiella och extraordinära intäkter 2018 och 2017 inklusive & exklusive spelarförsäljningar, mkr.

	År 2018	År 2018	År 2017	År 2017
	Intäkter inkl	Intäkter exkl	Intäkter inkl	Intäkter exkl
	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>
Malmö FF	343,3	293,5	232,7	198,9
AIK	183,0	174,8	232,0	135,8
BK Häcken	177,6	164,4	169,1	147,2
IFK Norrköping	156,4	105,5	137,2	99,3
Östersunds FK	141,4	74,0	124,9	124,4
Djurgården	140,6	84,5	118,9	84,2
IFK Göteborg	128,0	89,7	109,3	100,8
Hammarby	121,0	107,6	107,2	94,5
IF Elfsborg	80,5	68,5	92,1	73,1
IF Brommapojkarna	70,5	54,2	Superettan	Superettan
Kalmar FF	67,5	67,2	70,1	56,5
Dalkurd	63,1	51,1	Superettan	Superettan
Örebro	56,0	48,5	51,7	50,6
GIF Sundsvall	52,2	45,3	40,8	36,3
IK Sirius FK	49,9	49,2	54,6	42,0
Trelleborgs FF	38,8	38,5	Superettan	Superettan
Halmstad	Superettan	Superettan	70,2	35,3
Jönköpings Södra IF	Superettan	Superettan	45,9	43,2
Athletic Eskilstuna	Superettan	Superettan	20,3	20,3
* Allsvenskan totalt	1.869,8	1.516,5	1.677,1	1.342,5

Tabell 5

Malmö FF redovisade år 2018 de högsta intäkterna med 343,3 mkr följt av AIK med 183,0 mkr och BK Häcken med 177,6 mkr. Dessa tre klubbar har samma positioner i intäktsrankingen som båda åren 2017 och 2016.6.

Det bör noteras att BK Häckens intäkter av Gothia Cup uppgick till 90,0 mkr år 2018 och 85,7 mkr år 2017

Malmö FF var även de tidigare åtta åren den klubb som hade de högsta intäkterna. Malmö FF är år 2018 även den klubb som har högst intäkter exklusive spelarrättighetsförsäljningar, 293,5 mkr, och behåller även här toppositionen från åren 2010 – 2017.

Förklaringen till Malmö FF:s förhållandevis till andra allsvenska klubbar höga intäkter exklusive spelarrättighetsförsäljningar är främst ett långsiktigt arbete som startade med arenan Swedbank Stadion, följt av sportliga framgångar kontinuerligt under flera år som startade med vinsten av allsvenskan år 2010 som ökade intresset för klubben. Detta påverkade även år 2011 genom deltagandet i UEFA-Champions Leaguekval och UEFA Europa League-gruppspel, samt tredjeplatsen i allsvenskan år 2012 följt av de allsvenska vinsterna år 2013 och 2014, samt förstas Champions League-spelen år 2014 och 2015 och till det den exponering av spelare på en större internationell spelarmarknad som detta innebär

Under år 2018 har skillnaderna mellan klubbarnas intäkter ökat marginellt i förhållande till föregående år. De totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter år 2018 till 859,6 mkr vilket är 46,1 % av samtliga allsvenska klubbarnas intäkter. År 2017

uppgick intäkterna för de fyra klubbarna med högsta intäkter till 771,0 mkr, vilket var 45,9 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

År 2016 uppgick de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter till 736,3 mkr, vilket var 46,2 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

År 2015 uppgick de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter till 977,0 mkr, vilket var 56,4 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

År 2014 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 809,5 mkr, eller 52,3 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

År 2013 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 546,2 mkr, eller 43,4 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

Givetvis är Malmö FF:s Champions Leaguespel den största förklaringen till förändringarna under åren 2014 - 2015. Om man jämför åren 2013, 2016, 2017 och 2018 (då Malmö FF inte deltog i Champions League) så kan dock noteras att de fyra klubbarna med högsta intäkter ökat sin andel av de allsvenska klubbarnas totala intäkter från 43,3 % via 46,2 % och 45,9 % till 46,1 %.

Således har under de senaste tre åren de fyra klubbarna med högsta intäkters andel av allsvenskans totala intäkter legat i stort sett still kring 46 %.

För övrigt kan noteras att de samlade intäkterna för de fyra klubbar som har högsta intäkterna exklusive spelarrättighetsomsättning och allsvenskans totala intäkter exklusive spelarrättighetsomsättning uppgår till 48,7 % vilket är 3,6 %-enheter högre än år 2017 (45,1 %) vilket var 2,4 %-enheter lägre än år 2016.

Malmö FF:s redovisade totala intäkter var år 2018 närmare 9 gånger högre än Trelleborgs FF:s totala intäkter. 2017 var Malmö FF:s totala intäkter drygt elva gånger högre än Athletic Eskilstunas totala intäkter. År 2016 var skillnaden mellan den klubb som hade de högsta intäkterna (Malmö FF) och den med de lägsta intäkterna (Falkenbergs FF) åtta gånger.

För åtta klubbar överskrider de totala intäkterna 100 mkr. Det är samma åtta klubbar som under år 2017. Dessa klubbars intäkter uppgick år 2018 till mellan 120,6 mkr och 343,3 mkr. Spännvidden mellan dessa klubbar har ökat jämfört med år 2017 de den var mellan 107,3 mkr och 232,7 mkr.

Det bör noteras att AIK sedan år 2016 rapporterar AIK FF-koncernen inklusive AIK Fotboll AB, som är den juridiska person som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta rapporteringssätt är i enlighet med UEFA:s riktlinjer rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play. Tidigare år har AIK Fotboll AB-koncernen rapporterats. Från och med år 2017 rapporterar även Örebro, Östersunds och Athletic Eskilstuna på detta sätt, samt år 2018 rapporterar även Dalkurd på detta sätt.

Det bör också noteras att det även finns intäkter i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF uppgående till 29,1 mkr (31,1 mkr) som inte ingår i Djurgårdens här redovisade intäkter, och intäkterna i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF 35,1 mkr (26,9) som inte ingår här, samt intäkter år 2017 i Halmstads BK 16,7 mkr som inte ingår här. Om hänsyn tas till dessa intäkter förbättrar Djurgården sin position på intäktsrankingen från en sätteplats till en fjärdeplats, och Hammarby sin position på denna ranking från en åttondeplats till en sjätteplats.

BK Häckens intäkter bestod till 90,0 (85,7) mkr av Gothia Cup. Om dessa intäkter exkluderades skulle KB Häcken halka ned till en tiondeplats på intäktsrankingen.

Trelleborgs FF, som hade lägsta intäkterna belade också Allsvenskans sista plats och fick lämna Allsvenskan. Dalkurd, som också fick lämna allsvenskan valde arbeta långsiktigt med de intäkter av engångskaraktär man erhöll 2018 och redovisar ett stort överskott 2018. IF Brommapojkarna har en mycket stor ungdomsverksamhet som gör att intäkterna för klubben (där dessa ingår) blir svåra att jämföra med andra klubbar, Det förefaller som att det krävs minst över 40 mkr i ordinarie driftsintäkter för att kunna ha råd med en kostnadsbudget i balans som gör det möjligt att klara sig kvar i Allsvenskan.

Hur höga intäkter som krävs för att etablera sig på riktigt inom den europeiska klubb fotbollen kan ingen med säkerhet naturligtvis svara på. Under år 2017 nådde Östersunds FK Elitfotboll AB sextondelsfinal i UEFA Europa League. Under år 2015 nådde Malmö FF gruppspel i Champions League mot Paris Saint Germain FC, Real Madrid FC och FK Sjaktar Donetsk, där de dock blev utslagna. På vägen dit slog Malmö FF ut bl.a. FC Red Bull Salzburg och Celtic FC. Även under år 2014 nådde Malmö FF gruppspel i Champions League mot Juventus FC, Olympiacos FC och Club Atletico de Madrid, där de dock blev utslagna. Det var då den första svenska klubb som deltog i Champions Leagues gruppspel på 15 år. På vägen dit slog Malmö FF ut bl.a. AC Sparta Prag och FC Red Bull Salzburg.

De ideella föreningarnas skatteförutsättningar har förvisso en hämmande effekt beträffande nya typer av intäkter, men å andra sidan är ju detta inget som de sex Idrotts AB:en AIK, Dalkurd, Djurgården, Hammarby, Örebro och Östersund behöver ta in i förutsättningarna och i dessa klubbar avviker inte intäkterna nämnvärt från de övriga klubbarna med likartade marknadsförutsättningar.

Kanske är det trots allt dock inte alltid bara pengarna som styr vilka klubbar som når de sportsliga framgångarna, utan även andra faktorer som avgör framgångarna ute på planen. Men givetvis underlättar det långsiktigt om man vill nå sportsliga framgångar att ha höga intäkter, då dessa skapar möjligheter att vidta åtgärder, givet att allt annat i förutsättningar är lika. Som exempel kan nämnas Malmö FF som inledde säsongen 2018 svagt men kom tillbaka starkt och nu våren 2019 fortsätter starkt.

Kännetecknande för klubbarna på den intäktsmässigt övre halvan är dels att de är från Sverige tre största städer, där intäktspotentialen är större, t ex är tre av klubbarna från Stockholmsområdet, två från Göteborg, en från Malmö, en från Norrköping. Östersund avviker möjligen något från mönstret, men har en mycket stor andel av intäkter från försäljning av spelarrättigheter.

Flera av dessa klubbar deltar också oftare i UEFA:s klubb tävlingar, och som en följd av detta säljer de också oftare spelarrättigheter till den internationella spelarmarknaden. Dessa klubbar kan, delvis p. g. a. förutsättningar som ger möjligheter, bygga sin organisation och verksamhet för att regelbundet kunna delta i UEFA:s klubb tävlingar, samtidigt som övriga föreningar är i en annan utvecklingsfas där det mer handlar om att etablera sig som allsvenska föreningar, för att längre fram kunna höja ambitionsnivån ytterligare.

Allsvenska klubbarnas kostnader

De allsvenska klubbarnas totala kostnader inklusive bokslutsdispositioner och skatt uppgick år 2018 till 1 801,3 mkr, vilket var en ökning med 9,3 %, från 1 647,2 mkr år 2017. Kostnaderna ökade således mindre än de totala intäkterna, som ju ökade med 11%, se vidare ovan.

Kostnadsjämförelse mellan 2018 och 2017, mkr

	<u>2018</u>	<u>Andel</u>	<u>2017</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring %</u>	<u>Förändring mkr</u>
Match- & träning	223,0	12 %	184,4	11 %	+ 21 %	+ 38,6
Personalkostnader	920,5	51 %	827,0	51 %	+ 11 %	+ 93,5
Administration och lokaler	189,4	11 %	148,2	9 %	+ 28 %	+ 41,2
Reklam & sponsring	111,2	6 %	98,1	6 %	+ 13 %	+ 13,1
Gothia Cup	75,7	4 %	71,6	5 %	+ 6 %	+ 4,1
Övriga arrangemang & övrigt	121,1	7 %	153,0	9 %	-21 %	-31,9
* Summa driftkostnader	1 640,9		1.482,3			
Spelarrättigh.förvärv & -inhyrning	32,7	2 %	27,8	2 %	+ 18 %	+ 4,9
Avskrivningar spelarrättigh.förvärv	66,0	4 %	50,5	3 %	+ 31 %	+ 15,5
Övriga avskrivningar	43,9	2 %	42,3	2 %	+ 4 %	+ 1,6
Finansiella kostnader	14,4	1 %	22,2	1 %	-35 %	-7,8
Bokslutsdisp. & skatt	3,4	0 %	22,1	1 %		-18,7
* Totalt	1 801,3	100 %	1.647,2	100 %	+ 9 %	+153,9

Tabell 6

Av kostnaderna svarade klubbarnas totala personalkostnader (exklusive övergångsersättningar) under 2018 för hälften med 920,5 mkr (2017: 827,0 mkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna med 11 % jämfört med år 2017, eller 93,5 mkr. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna har stabilt under många år legat omkring 50 %.

Vid jämförelse mellan åren av kostnaderna för avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv kan noteras att de balanserade utgifterna för spelarrättighetsförvärv uppgår per 31 december 2018 till 128,4 mkr, vilket är en minskning med 3,9 mkr jämfört med 132,3 mkr per den 31 december 2017. Detta kan jämföras med årets avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarrättighetsförvärv, som uppgick till 66,0 mkr år 2018, och alltså ökade med 15,5 mkr från 50,5 mkr år 2017. Noteras bör dock återigen att olika klubbar spelar i allsvenskan olika år, varför jämförelsen av de balanserade spelarrättighetsvärdena mellan åren och årets avskrivningar inte kan ge underlag för en rättvisande bild av årets investeringar. Se vidare sidan 17.

Hur stor del av de ökade personalkostnaderna som har sitt samband med spelarrättighetsförvärv, i form av s.k. sign-on-fee till spelare är okänt. Det är dock rimligt att anta, att en viss del av personalkostnaderna kan härledas från sign-on-fees till spelare eller liknande uppgörelse. Hur detta förändrats i förhållande till föregående år går dock heller inte att säga.

Spelarlönernas utveckling (exkl. sociala avgifter) de åtta senaste åren framgår av uppställningen nedan enligt av klubbarna inrapporterade uppgifter, med nedan följande definition av ingående kostnader.

Spelarlönernas utveckling, 2011 - 2018, mkr

	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Spelarlöner	265,4	293,8	286,2	320,8	334,6	429,2	480,7	433,6
Drift exkl räntor o spel.förv	1.066,3	1.072,8	1.110,1	1.169,5	1.297,8	1.325,8	1.410,7	1.565,2
Förändring spelarlöner	2,0%	10,7%	3,5%	12,1%	4,3%	28,3%	12,0%	-9,8%
Spelarlöners andel av drift	24,9%	27,4%	25,8%	27,4%	25,8%	32,3%	34,1%	27,8%

Tabell 7

Spelarlöner är exklusive sociala avgifter.

Under år 2018 minskande kostnaderna för spelarlönerna exklusive sociala avgifter med 9,8 %.

Notera att i driftskostnaderna ovan i tabell 7 ingår ej kostnader för Gothia Cup, kostnader för spelarförvärv, avskrivningar spelarförvärv, övriga avskrivningar, finansiella kostnader, extraordinära kostnader samt bokslutsdispositioner och skatt.

Notera också att det i spelarlönerna ingår s.k. sign-on-fees till spelare, vilka ibland utbetalas i samband med att spelare tecknar kontrakt.

Noteras bör att de totala personalkostnaderna år 2018 enligt föregående avsnitt inrapporterat från klubbarna uppgick till 920,5 mkr, vilket var en ökning med 93,5 mkr jämfört med år 2017, och att de inrapporterade kostnaderna för spelarlönerna minskat med ökat med 47,1 mkr (exklusive sociala avgifter, där dock tidigare år sociala avgifter kan ha ingått för några klubbar).

Spelarlönernas andel av driftskostnaderna har mellan år 2011 och år 2018 pendlat mellan 24,9 % (som lägst år 2011) och 34,1 % (som högst år 2017).

Den genomsnittligt beräknade spelarlönen

Den genomsnittliga beräknade kostnaden för spelarlönen (exklusive sociala avgifter) uppgick till 94 097 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 24 spelare i snitt per allsvensk spelartrupp (2017: 104 319 kr vid antaget 24 spelare). Observera att s.k. sign-on fees till spelare ska ingå i denna kalkyl.

Personalkostnadernas andel av intäkterna

UEFA talar återkommande inför framtiden om att varje klubb borde ha som en tumregel att de totala personalkostnaderna inte ska överskrida 70 % av de totala intäkterna, för att inte riskexponeringen ska bli för stor.

Sammantaget för de allsvenska klubbarna utgjorde personalkostnaderna 50 % av de totala intäkterna. Spridningen var dock stor. Läget för de allsvenska klubbarna var år 2018 enligt följande, där klubbarnas rangordnats utifrån ett finansiellt riskperspektiv där lägre andel innebär mindre finansiell risk. Vid val av finansiell risknivå enskilda år mätt på detta sätt påverkas givetvis detta beslut också av hur stort det egna kapitalet är i den enskilda klubben samt vilken verksamhetsrisk i form av risk för sämre sportliga resultat på sikt genererar lägre framtida intäkter man vill ta.

	<u>Personalkostnadernas andel av intäkterna</u>	<u>Personalkostnader, mkr</u>
BK Häcken	23 %	41,3
Östersund	42 %	58,8
Malmö FF	43 %	147,8
Dalkurd	47 %	28,8
Djurgården	47 %	65,7
IFK Göteborg	50 %	63,4
Örebro	51 %	28,7
IFK Norrköping FK	53 %	82,8
IF Brommapojkarna	54 %	41,0
Hammarby	54 %	65,3
AIK	59 %	106,1
IK Sirius FK	59 %	29,6
GIF Sundsvall	59 %	30,8
Trelleborgs FF	62 %	24,1
Kalmar FF	71 %	44,3
IF Elfsborg	77 %	62,1

Tabell 8

Av ovanstående framgår att alla klubbar utom två ligger personalkostnadernas andel av de totala intäkterna inte över 70 %, vilket alltså enligt UEFA är en godtagbar risknivå. För Kalmar FF uppgår personalkostnadernas andel av intäkterna dock till 71 % (varvid upplösning av ändamålsbestämda medel inte räknats in i intäkterna) vilket ju är i det närmaste 70 %.

Kostnader per klubb 2018 och 2017 inklusive & exklusive spelarförvärv, mkr.

Kostnaderna per klubb år 2018, exklusive bokslutsdispositioner och skatt, var enligt följande.

	År 2018	År 2018	År 2017	År 2017
	Kostnader inkl	Kostnader exkl	Kostnader inkl	Kostnader exkl
	<u>Spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>
Malmö FF	303,7	277,8	231,2	218,2
AIK	199,9	187,3	173,5	164,8
BK Häcken	165,2	160,0	168,6	164,9
IFK Norrköping	143,8	136,4	118,7	113,3
Östersund	132,3	114,6	104,2	90,7
IFK Göteborg	126,6	121,3	121,6	114,2
Hammarby	122,1	117,5	107,3	104,3
Djurgården	118,4	111,0	120,6	112,2
IF Elfsborg	95,3	88,7	97,6	90,4
Kalmar FF	72,9	71,3	82,9	84,6
IF Brommapojkarna	66,7	65,5	Superettan	Superettan
Örebro	56,1	54,8	54,7	52,3
Dalkurd	53,9	52,7	Superettan	Superettan
GIF Sundsvall	51,5	51,2	47,8	47,0
IK Sirius FK	50,8	50,8	54,3	52,3
Trelleborgs FF	38,7	38,3	Superettan	Superettan
Halmstad	Superettan	Superettan	69,8	69,1
Jönköpings Södra IF	Superettan	Superettan	41,3	39,7
Athletic Eskilstuna	Superettan	Superettan	31,0	31,0
* Allsvenskan totalt	1.797,9	1.699,2	1.625,1	1.546,9

Tabell 9

Det bör noteras att AIK, Athletic Eskilstuna, Örebro och Östersunds FK rapporterar sina föreningskoncerner inklusive dess Idrotts AB som är de juridiska personerna som innehar elitlicens och deltar i seriespelet. Detta rapporteringssätt är i enlighet med UEFA:s riktlinjer rapportering till UEFA inom ramen för dess system för Benchmarking och Financial Fair Play.

Det bör även noteras att det finns kostnader uppgående till 32,4 mkr (29,4) i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderföretag Djurgårdens IF FF som inte ingår i Djurgårdens här redovisade kostnader, och att det i Hammarby Fotboll AB:s moderföretag Hammarby IF FF finns 25,1 mkr (25,6) i kostnader som inte ingår i Hammarbys här redovisade kostnader, samt att det för år 2017 fanns 9,1 mkr i kostnader som inte ingår i Halmstads kostnader här.

I BK Häckens kostnader ingår kostnader för Gothia Cup med 75,7 mkr.

För åtta klubbar, uppgick de totala kostnaderna år 2018 till över 100 mkr. Den tendens till skiktning av klubbarna utifrån kostnadsnivåer som man under senare år kunnat se, på lång sikt utifrån deras olika intäktsmöjligheter, förefaller att bestå.

De allsvenska klubbarnas spelartransfers och spelarvärden

De allsvenska klubbarnas spelarrättighetsförsäljningar, exklusive intäkter från uthyrningar av spelare, uppgick år 2018 till 351,4 mkr (2017: 332,4 mkr).

Av de allsvenska klubbarnas totala spelarförsäljningar år 2018 svarade Östersunds för 67,4 mkr, Djurgården för 56,0 mkr, IFK Norrköping för 50,8 mkr, Malmö FF 49,0 mkr, IF Brommapojkarna för 16,2 mkr, Hammarby för 13,4 mkr Dalkurd för 12,1 mkr samt IF Elfsborg för 11,8 mkr.

Under år 2018 var det 12 (2017: 12) allsvenska klubbar som balanserar utgifter för spelarrättighetsförvärv.

De totala redovisade spelarrättighetsförvärven 2018 uppgick brutto till 69,6 mkr (2017: 74,5 mkr), varav 27,5 mkr (2017: 20,9 mkr) kostnadsförts direkt och 42,1 mkr (2017: 53,6 mkr) bokförts i balansräkningen.

Spelarrättighetsförsäljningar och -förvärv 2010 - 2018, mkr

Av klubbarna rapporterade specificeringar av spelarrättighetsförsäljningar och -förvärv. Observera endast försäljningar och förvärv, ej ut- och inhyrning.

	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Spelarrättighetsförsäljningar	104,5	180,3	98,8	66,9	182,3	202,9	247,7	332,4	351,4
Varav till utländska klubbar	96,7	151,6	88,7	63,8	122,9	178,8	200,3	265,3	326,9
Spelarrättighetsförv, kostn.förda	15,3	21,1	24,2	9,3	11,4	13,6	21,2	20,9	27,5
Spelarrättighetsförv, balanserade	55,9	84,8	30,4	36,3	29,5	54,4	52,2	53,6	42,1
Varav förvärvat från utl. klubbar	31,3	70,7	22,4	31,9	18,3	46,5	43,0	51,2	25,3
Nettovärde spelarrättighetsexport	65,4	80,9	66,3	31,9	104,6	132,3	157,3	212,9	301,6

Tabell 10

Den växande trenden nettoexport av spelarrättigheter håller i sig.

De svenska klubbarna har som regel en bra talangutvecklingsverksamhet. De allsvenska klubbarnas position i näringskedjan blir därför, när spelare vill gå vidare mot högre sportsliga nivåer, att vara underleverantör av spelare till andra ligor i främst Europa. Detta innebär å ena sidan att det kommer in intäkter till svensk fotboll via dessa försäljningar. Å andra sidan ställer detta också stora krav på klubbarna att ständigt kunna få fram nya spelare, för att dels kunna finansiera en verksamhet med driftunderskott, dels kunna stärka klubbarna sportsligt så att svenska klubbar kan klara sig bättre i den internationella konkurrensen i UEFA Champions League och UEFA Europa League, vilket borde vara ett långsiktigt mål för i alla fall en del av klubbarna.

Om det var finansiellt möjligt skulle det förstås vara bra om klubbarna kunde behålla sina spelare längre, såväl ur ett sportsligt perspektiv som ur perspektivet att optimera ersättningarna vid försäljning av spelarrättigheter genom att spelarna då också kommit längre i sin utveckling när det lämnar de svenska klubbarna.

Balanserat värde externa spelarförvärv 2010 - 2018, mkr

Det totala balanserade värdet i de allsvenska klubbarna uppgick år 2018 till 128,4 mkr. Endast BK Häcken, IF Brommapojkarna, Trelleborgs FF och Östersund balanserar inte spelarrättighetsvärden. Det torde således finnas dolda värden i dessa fyra klubbar, vilket det för all del även kan finnas i övriga klubbar.

	<u>2010</u>	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Bokfört spelarkapital	106,4	110,7	86,3	68,4	49,2	64,2	82,1	132,3	128,4
Antal fören. som bal. utg.	12	11	11	12	14	15	14	12	12

Tabell 11

Genomgående värderas, i de fall spelarvärden tas upp i balansräkningen, spelarna till anskaffningsvärde som skrivs av över spelarnas kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde. Såväl värderings- som avskrivningsprinciper, som är enligt Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier, följer för övrigt även internationell praxis.

Klubbar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde 2018 mkr</u>	<u>Balanserat värde 2017 mkr</u>
Malmö FF	52,2	54,6
AIK	19,2	21,5
Djurgården	17,4	10,0
IFK Norrköping FK	11,6	11,8
Hammarby	9,7	7,0
IF Elfsborg	8,0	13,8
IFK Göteborg	3,4	5,4
Halmstad	Superettan	3,2
Dalkurd	2,2	Superettan
Örebro	1,9	2,3
IK Sirius FK	1,6	0,0
Kalmar FF	1,0	1,4
Jönköpings Södra IF	Superettan	1,0
GIF Sundsvall	0,2	0,3
* Totalt	128,4	132,3

Tabell 12

Noteras kan att IK Sirius FK från och med år 2018 nu balanserar förvärvade spelarrättigheter.

Allsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

De allsvenska klubbarna redovisade den sista december 2018 ett samlat eget kapital uppgående till 903,0 mkr (2017: 816,8 mkr). Detta motsvarade en soliditet uppgående till 37 % (2017: 32 %), vilket är bra för tjänsteproducerande företag. I synnerhet om det kan finnas dolda spelarrättighetstillgångar.

	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Eget kapital, mkr	353,7	321,7	279,4	501,2	728,0	781,6	816,8	903,0
Soliditet	30 %	17 %	14 %	23 %	30 %	33 %	32 %	37 %
Antal klubbar med pos eller noll EK	16	15	13	15	15	16	14	Xx

Tabell 13

Den för de allsvenska klubbarna sammantagna balansomslutningen har år 2018 minskat till 2 465,0 mkr från 2 531,5 mkr år 2017. Noteras bör då att Kalmar FF inte längre äger sin arena vilket minskat Kalmar FF:s materiella anläggningstillgångar med 215,6 mkr.

	Eget kapital, mkr	Totalt kapital, mkr	Soliditet	Elitlicenskonsekvens
Malmö FF	+ 496,7	947,0	52 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
IFK Norrköping FK	+ 101,3	475,6	21 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
BK Häcken 1)	+ 71,1	95,1	75 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
AIK	+ 61,2	177,0	35 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
Djurgården	+ 54,7	154,7	35 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
Östersund 1)	+ 23,2	47,9	48 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
Dalkurd	+ 22,7	26,4	86 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
IF Elfsborg	+ 18,9	295,3	6 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
Kalmar FF	+ 14,6	56,8	26 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
Hammarby	+ 14,5	56,2	26 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
IFK Göteborg	+ 9,9	45,3	22 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
Örebro	+ 8,1	34,1	24 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
IF Brommapojkarna 1)	+ 5,5	14,7	37 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
Trelleborgs FF 1)	+ 0,5	6,9	7 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
GIF Sundsvall	+ 0,1	16,4	1 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
IK Sirius FK	+ 0,0	15,6	0 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2020
* Totalt	+ 903,0	2 465,0	37 %	

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 14

De största materiella anläggningstillgångarna återfinns hos de tre (via dotterbolag) arenaägarna. Anläggningstillgångarna och deras andel av totalt kapital uppgår till:

Malmö FF	442,3 mkr och 47 % av totalt kapital
IFK Norrköping FK	330,1 mkr och 69 % av totalt kapital
IF Elfsborg	111,2 mkr och 38 % av totalt kapital.
* Summa	883,6 mkr

Noteras bör dels att Kalmar FF sålt sin via dotterbolag ägda arena år 2018, dels att det egna kapitalet för moderföretagen till de respektive IdrottsAB:na uppgår i Djurgårdens IF FF till +14,3 mkr, Hammarby IF FF till +9,6 mkr. För AIK, Östersund, Örebro och Dalkurd redovisas föreningskoncernerna i denna rapport.

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2018 är således utgångspunkten vid Licensnämndens elitlicensbehandlingar inför säsongen 2020.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Om Licensnämnden inte bedömer att handlingsplanen är orealistisk anses klubben ha uppfyllt kriteriet för det egna kapitalet.

Om Licensnämnden bedömer att handlingsplanen är orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8 som visar att det egna kapitalet är noll eller positivt samt en likviditetsplan som visar att föreningen kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls, och inte särskilda skäl finns för undantag, beviljas ingen licens för nästa år, vilket innebär degradering en division nästkommande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2018.

Följer klubben en av Licensnämnden godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsredovisning så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong.

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsredovisning fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll och inlämna denna senast den 1 oktober, samt en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls och särskilda skäl inte finns för undantag så beviljas ingen elitlicens för nästa år, vilket innebär degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av vid Representantskapsmötet i november. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2018.

Om klubben återigen i årsredovisningen redovisar negativt eget kapital, efter att man under hösten innan, beviljats elitlicens utifrån periodiserat bokslut och inlämnad likviditetsplan, har klubben att senast den 1 oktober påföljande år visa ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll, en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året samt en resultatprognos som visar att klubben kommer att redovisa ett eget kapital som är positivt eller noll per den 31 december det året.

De två ytterligare ekonomiska krav för elitlicens som finns gäller dels betalningar, dels fortsatt drift.

Per den 31 augusti det inte får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF, annan medlemsklubb eller till utländsk klubb avseende spelarövergångar som inte kan kvittas mot fordringar, eller till professionella spelare, och i förekommande fall till klubbdirektör, ekonomichef, medieansvarig, läkare, fysioterapeut, säkerhetsansvarig, ansvarig för tillträde till arenan för funktionshindrade, huvudtränare A-lag, assisterande tränare A-lag samt ungdomsansvarig.

Per den 1 oktober ska styrelsen intyga att klubben har ekonomiska förutsättningar att driva verksamheten hela nästkommande år.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum och/eller styrelsen inte kan intyga att klubben har förutsättningar för fortsatt drift hela nästkommande år ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Därutöver finns, för att beviljas elitlicens, krav på kompetens hos huvudtränare, säkerhetsansvarig, säkerhetsorganisation samt medicinsk undersökning av spelare.

Licenssökande kan få negativt beslut i Licensnämnden prövat i Överklagandenämnden.

Elitlicens beviljas för ett år i taget.

Se vidare Reglemente för Elitlicensen med Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida

<https://fogis.se/medieservice/dokumentbank/ekonomi>

Allsvenska klubbarnas egna kapital och redovisade resultat 2018

		<u>Eget kapital, mkr</u>	<u>Resultat, mkr</u>	<u>Soliditet</u>
Malmö FF		+ 496,7	+39,6	52 %
IFK Norrköping FK		+101,3	+12,3	21 %
BK Häcken	1)	+ 71,1	+11,9	75 %
AIK		+ 61,2	-16,8	35 %
Djurgården		+ 54,7	+22,2	35 %
Östersund	1)	+ 23,2	+ 8,0	48 %
Dalkurd		+ 22,7	+ 9,2	86 %
IF Elfsborg		+ 18,9	-14,7	6 %
Kalmar FF		+ 14,6	- 5,4	26 %
Hammarby		+ 14,5	-1,5	26 %
IFK Göteborg		+ 9,9	+1,3	22 %
Örebro		+ 8,1	- 0,4	24 %
IF Brommapojkarna	1)	+ 5,5	+ 2,9	37 %
Trelleborgs FF	1)	+ 0,5	+ 0,2	7 %
GIF Sundsvall		+ 0,1	+ 0,7	1 %
IK Sirius FK		+ 0,0	-0,8	0 %
* Totalt		+ 903,0	+ 68,7	37 %

1) Balanserar ej spelarvärden

Tabell 15

Alla klubbar redovisade positivt eget kapital den 31 december 2018. År 2017 redovisade GIF Sundsvall och Athletic Eskilstuna AB (då i Allsvenskan) negativa egna kapital.

Den ekonomiska situationen i GIF Sundsvall har under en längre tid varit besvärlig. 2018 redovisade klubben återigen positivt eget kapital, efter att år 2017 redovisat negativt eget kapital och år 2016 redovisat positivt eget kapital efter att de två åren dessförinnan redovisat negativt eget kapital. Dock kan det finnas dolda spelarvärden såväl beträffande befintliga spelarrättigheter som avseende tidigare spelare.

Den ekonomiska situationen i IK Sirius FK ser också besvärlig ut, där man under 2019 måste vända resultatet så att det inte blir negativt.

Sju klubbar har en soliditet uppgående till minst 30 %, vilket är bra. Fem av dessa återfinns i storstäderna Stockholm, Göteborg och Malmö, men det finns även klubbar utanför storstäderna såsom Dalkurd och Östersund.

Allsvenska klubbarnas konsolideringsgrad 2018.

Genom att ställa klubbarnas eget kapital i förhållande till de totala personalkostnaderna kan klubbarnas konsolideringsgrad beräknas. Denna visar hur sårbar en klubb är om intäkterna minskar och kostnaderna för den viktigaste tillgången, personalen, tvingas finansieras av det egna kapitalet. En hög konsolideringsgrad innebär en låg sårbarhet vid intäktsbortfall, och omvänt en låg konsolideringsgrad innebär en hög sårbarhet vid intäktsbortfall.

En tumregel, som t ex Riksidrottsförbundets specialförbund, bland annat Svenska Fotbollförbundet verkar efter, är att det egna kapitalet bör kunna täcka minst ett halvårs personalkostnader. Detta innebär i så fall att konsolideringsgraden borde vara omkring 50 %.

		<u>Konsolideringsgrad</u>
Malmö FF		336 %
BK Häcken	1)	172 %
IFK Norrköping FK		122 %
Djurgården		83 %
Dalkurd		79 %
AIK		58 %
Östersund	1)	39 %
Kalmar FF		33 %
IF Elfsborg		30 %
Örebro		28 %
Hammarby		22 %
IFK Göteborg		16 %
IF Brommapojkarna	1)	13 %
Trelleborgs FF	1)	2 %
IK Sirius FK		0 %
GIF Sundsvall		0 %

1) Balanserar ej spelarvärden.

Tabell 16

För endast sex klubbar var konsolideringsgraden således över 50 %, vilket är samma antal som år 2016 och 2017.

Av de fyra klubbarna med lägst konsolideringsgrad klarade 2018 inte två av att ta tillräckligt med poäng för att kunna behålla sin allsvenska position. Det är liknande förhållande som under åren 2016 och 2017. Låg konsolideringsgrad förefaller därför till viss del vara en indikator för risken att inte ha resurser för att klara det sportsliga målet att vara kvar i Allsvenskan.

Noteras bör också att det för en del klubbar kan finnas dolda värden i balansräkningen i form av möjligheter att avyttra spelarrättigheter till övergångssummor som överskrider de i balansräkningen upptagna värdena, vilket givetvis måste beaktas innan man drar några alltför snabba slutsatser. Dock innebär sådana affärer i normalfallet att klubbens sportsliga slagstyrka försvagas.

Allsvenska klubbarnas balanslikviditet och likvida medel 2018.

Klubbarnas likviditet mätt dels som balanslikviditet (omsättningstillgångar/kortfristiga skulder), dels likvida medel inklusive kortfristiga placeringar var följande per 31 december 2018. Den för Allsvenskan totala balanslikviditeten uppgick till 1,6 (2017: 1,8), och de samlade likvida medlen uppgick till 545,5 mkr (2017: 466,5). Som nyckeltal brukar man säga att balanslikviditeten bör vara minst kring 1,0. En god balanslikviditet anses vara mellan 1,20 och 1,50.

	<u>Balanslikviditet</u>	<u>Likvida medel, mkr</u>
Dalkurd	10,8	4,3
BK Häcken	3,6	72,1
Malmö FF	2,7	274,5
Östersund	1,8	9,9
IF Brommapojkarna	1,7	4,4
Djurgården	1,5	10,6
AIK	1,4	55,5
Kalmar FF	1,4	16,4
IFK Norrköping FK	1,3	62,1
Trelleborgs FF	1,2	1,2
Örebro	1,0	3,2
IK Sirius FK	0,9	6,8
GIF Sundsvall	0,9	3,8
IFK Göteborg	0,9	3,1
IF Elfsborg	0,3	1,7
Hammarby	0,8	15,9

Tabell17

Av ovanstående inses att främst de klubbarna som är längs ned i tabellen och som har lite likvida medel kan ha haft en likviditetsmässigt besvärlig början av år 2019.

Malmö FF har trots hela 274,5 mkr i likvida medel ändå "bara" 2,7 i balanslikviditet, Klubben är den rikaste i Sverige, såväl mätt utifrån eget kapital som mätt utifrån likvida medel, och intar nu en ekonomisk särställning inom svensk fotboll, vilket dock i allsvenskan 2015 - 2018 inte innebar någon sportslig särställning även om man år 2016 till slut vann allsvenskan med sex poäng före tvåan AIK och år 2017 till slut vann allsvenskan 7 poäng före tvåan AIK. År 2018 vann AIK Allsvenskan med IFK Norrköping FK som tvåa och Malmö FF som trea.

Dalkurd har den högst balanslikviditeten med 10,8, men "bara" 4,3 mkr i likvida medel, vilket beror på en stor kortfristig fordran av engångskaraktär som är hänförlig till ägarskifte i Dalkurd AB. Dalkurd har även den högsta soliditeten med 86 %.

BK Häcken, som har cirka 71,1 mkr i eget kapital och den näst högsta soliditeten med 75 %, och den näst högsta balanslikviditeten med 3,6, förefaller ha outnyttjade resurser. Klubben är dessutom en av fyra klubbar i Allsvenskan som inte balanserar utgifter för spelarrättighetsförvärv.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

Jämför kostnaderna per klubb tidigare i denna rapport, varvid här avses totala kostnader inklusive spelarförvärv.

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
Malmö FF	1	3
AIK	2	1
BK Häcken	3	5
IFK Norrköping FK	4	2
Östersund	5	6
IFK Göteborg	6	11
Hammarby	7	4
Djurgården	8	7
IF Elfsborg	9	12
Kalmar FF	10	10
IF Brommapojkarna	11	14
Örebro	12	9
Dalkurd	13	15
GIF Sundsvall	14	8
IK Sirius FK	15	13
Trelleborgs FF	16	16

Tabell 18

Det råder år 2018 ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition för endast två av klubbarna; Kalmar FF och Trelleborgs FF. Sju av de åtta klubbarna på den övre sportsliga tabellhalvan har också kostnader på den övre tabellhalvan.

Av detta kan man dra slutsatserna dels att nedlagda kostnader påverkar nivån i tabellpositionen allmänt sett, samt att klubbarna generellt sett är duktiga på att hantera sina kostnader på ett effektivt sätt, så att sportsliga resultat uppnås.

Noteras bör att BK Häckens kostnader för Gothia Cup uppgår till 75,7 mkr, om dessa exkluderas blir klubbens kostnadsranking nia, och förbättras skillnaden mellan rangordning utifrån årets kostnader och tabellposition med sex positioner.

IFK Göteborg har tabellposition som är fem sämre än kostnadsrankingen 2018. 2017 var tabellpositionen sex sämre än kostnadsrankingen och 2016 var klubbens tabellposition fyra sämre än kostnadsrankingen, varför de kan sägas underpresterat utifrån nedlagda kostnader tre år i rad. Inledningen av 2019 års allsvenska ser dock lovande ut.

Även IF Elfsborg kan sägas ha underpresterat år 2018.

Nöjdare kan man känna sig i GIF Sundsvall, som om man väljer denna terminologi, kan sägas ha överpresterat under år 2018 med hänsyn till nedlagda kostnader.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan dels vara det ideella arbetet från såväl ledare och andra funktionärer som kan vara betydande, dels det faktum att det faktiskt är ute på planen som spelet om poängerna avgörs, och där är det mycket som skall stämma för att vinna en match, där vissa klubbar kan komma in i goda cirklar och andra klubbar i dåliga cirklar enstaka år. Pengarna är inte allt, och det är ju just det som gör fotbollen som sport så intressant.

Bolagiseringstrender

Under det senaste årtiondet har utvecklingen gått mot en högre grad av bolagisering av delar av verksamheter, och i vissa fall hela elitverksamheten.

Syftet med bolagiseringarna kan vara olika. Det vanligast förekommande syftet torde vara att genom bolagisering i en eller annan form få ett riskkapital tillgängligt för att kunna utveckla verksamheten. Detta har tidigare vanligen skett i form av riskkapitalbolag som fungerar som finansieringsbolag vid föreningarnas finansiering av spelarrättighetsförvärv. Genom detta kunde såväl kapital anskaffas för att stärka föreningen sportsligt som ekonomisk risk förknippad med spelarrättighetsförvärv minskas i föreningen. FIFA:s regler från och med år 2015 angående tredje parts ägande av spelarrättigheter har dock begränsat dessa möjligheter.

Andra bolagiseringsmodeller finns dock. IFK Göteborg äger ett marknadsbolag, IFK Göteborg Promotion AB, som bedriver merchandiseförsäljning knutet till föreningen, BK Häcken som äger Gothia Consult AB som bedriver marknadsförings- och evenemangsarbete samt Malmö FF äger ett eventbolag MFF Event AB som bedriver försäljning av föreningens event i arenan.

Ett sätt att bolagisera är att elitfotbollsverksamheten i sin helhet läggs i bolagsform, i ett s.k. IdrottsAB. I denna rapport är det AIK Fotboll AB, Djurgårdens Elitfotboll AB, Hammarby Fotboll AB, ÖSK Elitfotboll AB, Östersunds FK Elitfotboll AB och Dalkurd AB av allsvenska klubbar som år 2018 bedrev elitfotbollsverksamheten i bolagsform. En sådan bolagisering borde också kunna leda till att nya intäkter kan skapas, genom t ex bättre tillvaratagande av klubbarnas varumärken kommersiellt, då detta bl.a. lättare kan hanteras skattemässigt i bolagsform, samt möjligheter till momsavdrag, där det dock måste beaktas hur intäkterna påverkas av om motparterna inte kan göra momsavdrag.

Därutöver finns exempel på andra typer av bolag som är kopplade till de allsvenska föreningarna. Detta kan främst vara bolag som äger en arena, såsom IF Elfsborg som heläger Borås Arena AB, och IFK Norrköping FK som äger 100 % av Parken Event och Arena AB, som äger 100 % av AB Norrköping Idrottspark, samt Malmö FF som äger 100 % av Fotbollstadion i Malmö AB.

Även andra former av konstellationer mellan förening och bolag förekommer. Denna förteckning gör inte anspråk på att vara fullständig.

Samverkan mellan ideell förening och bolag är betraktat utifrån ett längre tidsperspektiv en ganska ny företeelse inom den svenska fotbollsporten. Kanske har man inte ännu hittat den optimala formen för samverkan, utifrån dels kapitalbehov och möjligheter att kommersialisera klubbarnas varumärken för att öka intäkterna, och dels ta tillvara medlemmarnas engagemang för klubben och vidmakthålla föreningsdemokratien.

Förutsättningarna inom skatteområdet för ideella föreningar kan vara en viktig parameter för val av bolagisering av elitverksamheten, beroende av regler och dess tillämpningar avseende såväl när beskattning ska ske samt vilka avdragsmöjligheter som då kan finnas för den ideella föreningen.

Översiktlig internationell jämförelse år 2017

UEFA har sedan säsongen 2004/2005 ett licenssystem för att få delta i UEFA:s klubb tävlingar. Kriterierna i detta licenssystem omfattar, förutom finansiella kriterier, sportsliga kriterier (ungdomsverksamhet, medicinska undersökningar av spelare m.m.), anläggningskriterier (matcharena och träningsförhållanden), personal & administrationskriterier (att vissa nyckelbefattningshavare finns och att dessa har viss angiven kompetens m m) samt juridiska kriterier. Licenskriterierna ställer omfattande kvalitetskrav på klubbarna, som om dessa uppfylls höjer kvalitén i deras verksamhet.

I samband med denna licensprövning samlar UEFA också in viss information från alla nationsförbund, bl.a. Svenska Fotbollförbundet, för att med detta som underlag få en överblick över ekonomi och annat i Europas toppfotboll.

UEFA har bidragit med följande information avseende år 2017. Genom detta kan man göra vissa jämförelser mellan Allsvenskan och andra europeiska ligor som verkar under likartade förutsättningar.

Driftsintäkter per klubb år 2017 inom de olika ligorna

Som driftsintäkter definieras här samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning och kapital. Dessa ser för de förstadivisioner som bedöms som jämförbara ut enligt följande.

	<u>Intäkter/klubb, MEuro</u>		<u>UEFA-Ranking</u>	<u>Invånare,</u>	<u>Antal lag</u>
	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2018/2019</u>	<u>Miljoner</u>	<u>2017</u>
Belgien	23,9	22,4	9	11,3	16
Schweiz	23,2	22,7	12	8,3	10
Skottland	17,4	12,3	26	5,3	12
Österrike	14,9	16,3	11	8,6	12
Danmark	12,8	14,5	17	5,7	14
Norge	9,5	9,1	29	5,2	16
Sverige	9,1	9,4	22	10,2	16

Tabell 19

De allsvenska klubbarnas genomsnittliga intäkter 2017 var i samma nivå som i Norge, men under Österrike, Schweiz, Belgien och Danmark, vilka alla är länder som har ett antal invånare som är i närheten av Sveriges. Spridningen av landets befolkning dock större i Sverige än många av dessa länder, vilket innebär att antal potentiella åskådare som bor inom en dryg timmes resväg från arenan och andra med naturlig lokal anknytning till respektive klubb blir färre i Sverige än dessa länder.

Man bör också vid denna jämförelse notera att det i vissa ligor är ett fåtal storklubbar som står för en stor del av intäkterna. Det är dessa klubbar som sen deltar i UEFA:s klubb tävlingar och där skapar positionen på UEFA-rankingen.

Slutsatser av ovanstående kan vara att de svenska klubbarna presterar sportsligt vad man kan förvänta sig utifrån de resurser de har att föfoga över.

Även om ett nytt TV-avtal träder i kraft år 2020 och då förbättrar dessa intäkter kan det nog komma att ta en tid innan de svenska klubbarna kunnat skapa resurser så att de

kan nå högre positioner i näringskedjan och därmed kan behålla spelare längre så att såväl de sportsliga resultaten och ranking väsentligt förbättras, som att ersättningarna från försäljning av spelarrättigheter när spelare vill gå vidare till nästa sportsliga nivå blir väsentligt högre.

Intäkternas beståndsdelar år 2017 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning, och kapital. Intäktsslagen definieras enligt följande.

Matchintäkter: Entréavgifter av olika slag, medlemsavgifter, övrigt vid matcher.

Sponsring & reklam: All form av försäljning reklamutrymmen och sponsring.

Sändningsrättigheter: All form av sändningsrättigheter TV, radio och övriga medier.

UEFA-ersättningar: Ersättningar för deltagande lag samt solidaritetsmedel för utveckling av ungdomsfotboll vid alla klubbar i förstadivisionerna.

Övrigt kommersiellt: Souvenirförsäljning, deltagaravgifter ej A-lagsmatcher, övrigt kommersiellt.

Övriga driftsintäkter: Bidrag, gåvor, icke fotbollsrelaterade intäkter, samt övrigt.

Intäkternas fördelning av olika intäktsslag var år 2017 enligt följande för med Allsvenskan mest jämförbara ligorna, här rangordnat utifrån intäkternas storlek totalt för respektive förstadivision.

	<u>Matchintäkter</u>	<u>Sponsring & reklam</u>	<u>Sändnings- rättigheter</u>	<u>UEFA-ers</u>	<u>Övriga driftsintäkter</u>
Belgien	84 m€ (22 %)	103 m€ (26 %)	65 m€ (17%)	50 m€ (13%)	84 m€ (22%)
Schweiz	67 m€ (29 %)	72 m€ (31 %)	14 m€ (6 %)	39 m€ (17%)	39 m€ (17%)
Danmark	13 m€ (7 %)	86 m€ (47 %)	36 m€ (20 %)	20 m€ (11%)	27 m€ (15 %)
Österrike	29 m€ (16 %)	93 m€ (52 %)	16 m€ (9 %)	20 m€ (11%)	21 m€ (12 %)
Skottland	84 m€ (40%)	56 m€ (27 %)	23 m€ (11 %)	38 m€ (18 %)	8 m€ (4 %)
Norge	26 m€ (17 %)	73 m€ (48 %)	24 m€ (16 %)	11 m€ (7%)	18 m€ (12%)
Sverige	38 m€ (26 %)	64 m€ (44 %)	16 m€ (11 %)	9 m€ (6 %)	19 m€ (13 %)

Tabell 20

Av ovanstående kan man dra slutsatsen att spridningen av intäkterna mellan intäktsslag inte avviker dramatiskt mellan de allsvenska klubbarna och de övriga jämförbara ligornas klubbar. De svenska klubbarna verkar vara förhållandevis bra på sponsring och reklamförsäljning samt matchintäkter, där matchintäkterna (och där antal åskådare) torde ge stöd åt sponsrings- och reklamintäkterna.

UEFA noterar att de svenska klubbarnas intäkter från TV-rättigheter (m h t sammanvägt total intäktsvolym och dess andel) borde kunna vara högre m h t att Sveriges befolkning är större än t ex Danmarks, Norges och Skottlands, vilket ett nytt TV-avtal från och med år 2020 kommer att åtgärda.

De investeringar i moderna arenor som gjorts i Sverige borde kunna ge förutsättningar att öka såväl åskådarantal som intäkt per åskådare så att dessa intäkter kan bli en styrkefaktor för Allsvenskan, och även i sin tur öka allmänna intresset så att förutsättningarna för övriga intäkternas positiva utveckling stärks.

De belgiska klubbarnas övriga driftsintäkter avser statliga bidrag/rabatter.

Intäkterna från transfer av spelarrättigheter 2017 inom de olika ligorna

	<u>Spelartransfer- intäkter mEuro 2017</u>	<u>Spelartransferintäkter i % av driftsintäkter</u>
Belgien	203,0	53 %
Österrike	75,2	42 %
Danmark	51,9	29 %
Schweiz	51,0	22 %
Sverige	36,2	25 %
Norge	22,8	15 %
Skottland	10,5	5 %

Tabell 21

De allsvenska klubbarnas intäkter från transfers av spelarrättigheter i förhållande till driftsintäkterna är ungefär som genomsnittet för de sex ligorna som jämförs med här. Den belgiska ligan har de högsta UEFA-rankingen och är således högst i näringskedjan av dessa sju ligor. Det är därför logiskt att ersättningarna från spelartransfers, till klubbar högre upp i näringskedjan, är högst för klubbarna i den belgiska ligan.

Personalkostnadernas andel av intäkterna inom de olika ligorna

	<u>Personalkostnader/intäkter</u>	
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Norge	54 %	52 %
Skottland	59 %	67 %
Danmark	61 %	56 %
Sverige	62 %	56 %
Belgien	67 %	63 %
Schweiz	67 %	64 %
Österrike	69 %	65 %

Tabell 22

Allsvenskan har alltså i denna jämförelse inte höga personalkostnader i förhållande till intäkterna.

Tillgångarna i förhållande till skulderna inom de olika ligorna

	<u>Tillgångar/skulder</u>	
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Skottland	2,0	2,0
Danmark	1,5	1,6
Sverige	1,5	1,5
Norge	1,4	1,4
Belgien	1,3	1,2
Österrike	1,2	1,1
Schweiz	1,1	1,1

Tabell 23

Förhållandet mellan tillgångar och skulder för de allsvenska klubbarna är som genomsnittet för de andra ligorna.